

Puolustusministeriö
Asevelvollisuuskomitea

PLM asevelvollisuuskomitean ak VN/1387/2020-PLM-8 /23.3.2020 Lausuntopyyntö

PÄÄLYSTÖLIITTO RY:N LAUSUNTO MAANPUOLUSTUSVELVOLLISUUDEN, ASEVELVOLLISUUDEN (ML. SIVIILIPALVELUS) JA NAISTEN VAPAAEHTOISEN ASEPALVELUKSEN NYKYTILAN VAHVUUKSISTA JA HEIKKOUSISTA SEKÄ KEHITTÄMISTARPEISTA

Päälystöliitto ry on saanut 23.3.2020 lausuttavakseen Puolustusministeriön asevelvollisuuskomitean lausuntopyynnön VN/1387/2020-PLM-8 maanpuolustusvelvollisuuden, asevelvollisuuden (ml. siviilipalvelus) ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen nykytilan vahvuuksista ja heikkouksista sekä kehittämistarpeista. Päälystöliitto ry tukee asevelvollisuuden kehittämiseen liittyvää päivitystyötä, koska katsoo, että Puolustusvoimat elää muuttuvan yhteiskunnan osana jatkuvaa muutosta ja siksi on tärkeitä kehittää myös yleistä asevelvollisuutta. Saatujen aineistojen perusteella voidaan todeta, että luonnoksessa on otettu huomioon kaikki henkilöstöryhmät tasapuolisesti.

Nykyinen asevelvollisuusjärjestelmä on noussut esille julkisessa keskustelussa. Keskustelussa on nostettu esille eri tapoja osallistua maanpuolustustyöhön, sekä yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Yhtenä vaihtoehtona on esitetty mm. kansalaispalvelusmallia asevelvollisuusjärjestelmää täydentävänä mallina. Huomioitavaa tässä näkökannassa on se, että maanpuolustus ei ole yhdenvertaisuus- tai tasa-arvoasia, vaan lakiin pohjautuva velvollisuus määritetyille kansanryhmälle eikä siis siten subjektiivinen oikeus yhdellekään kansalaiselle.

Esitysluonnoksen kohdassa 4. on mainittu seuraavaa asevelvollisuuden kehittämisestä; Selvitetään mahdollisuuksia kutsunnoissa edistää nuorten tietoisuutta maanpuolustusvelvollisuuteen ja yleiseen asevelvollisuuteen liittyvissä asioissa. Selvitetään mahdollisuuksia myös naisia koskeviin kutsuntoihin.

Päälystöliitto ry:n opistoupseerijäsenistöä työskentelee tällä hetkellä Puolustusvoimien eri aluetoimistoissa. Heidän ammattitaitoa ja osaamista käytetään paljon Puolustusvoimien eri joukko-osastoissa ja varsinkin

alueluotoimistoissa maanpuolustustietoisuuden ja -myönteisyyden esille tuomisessa. Tästä esimerkkinä voisi mainita vierailut kouluissa ja messuilla järjestettävät erilaiset maanpuolustukseen liittyvät tilaisuudet. Näiden tilaisuuksien lisäämistä ei ole mahdollista toteuttaa nykyisillä resursseilla. Henkilökunnan olemassa olevat resurssit on mitoitettu tämän hetken tilaisuuksien määrän kannalta riittäviksi. Mikäli tilaisuuksia halutaan laajentaa tai lisätä, tulisi se ottaa huomioon myös käytettävissä olevien resurssien määrässä.

Päällystöliitto ry:n saamien selvitysten perusteella voidaan todeta, että naisten asepalveluksessa pakollisiin kutsuntoihin siirtyminen ei ole alueluotoimistojen kannalta suositeltavaa seuraavista syistä:

- Nykyjärjestelmä on jo itsessään toimiva ja kaikki halukkaat naiset voivat hakea asepalvelukseen tälläkin hetkellä.
- Henkilökunnan tarkkaan mitoitettujen resurssien ei ole mahdollista toiminnan laajentamista nykyisestä, ilman että operatiivinen toiminta kärsisi siitä.
- Esitettyjen muutosten aiheuttama kustannusten kasvu ja sen rahoittamiseen vaadittava määräraha pitäisi budjetoida olemassa olevan rahoituskehyksen lisäksi.
- Pääosin tällä hetkellä käytössä olevista tiloista, joissa kutsuntoja järjestetään, tilat ovat hyvin rajalliset eivätkä mahdollista tilaisuuksien laajentamista entisestään.
- Tällä muutetulla kutsuntajärjestelyllä aiheutetaan epätasa-arvoa eri asevelvollisten välillä. Miehillä on lain säätämä velvollisuus mennä palvelukseen, kun taas naisilla tämä vapaaehtoisuuteen perustuen on vain hyvä tietää tilaisuus.
- Puolustusvoimien jo käytössä oleviin varuskuntiin ei mahdu lisää asevelvollisia palvelukseen samaan aikaan. Varuskuntien laajentaminen taas tulisi kustannuksiltaan turhan kalliiksi tai jo lakkautettujen varuskuntien uudelleen avaaminen aiheuttaisi turhia lisäkuluja jo niukkaan rahoituskehykseen.
- Lisääntyneiden asevelvollisten määrää vastaavaa kouluttavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi. Uusien kouluttajien palkkaaminen esim. sopimussotilaiden määrää lisäämällä kasvattaa myös kustannuksia.
- Palvelukseen astuvien asevelvollisten todellisen määrän ennustaminen olisi kovin vaikeaa ja saattaisi vaihdella suuresti ikäluokittain.

Päällystöliitto ry esittää lisäksi, että asevelvollisuusalan kehitystyössä huomioidaan säädosmuutostarpeet asevelvollisuuden kehittämiseen liittyen. Erityinen huomio tulisi kiinnittää seuraaviin kohtiin:

- Siviilipalvelukseen hakeutumisen vaihtoehdot.

- Asevelvollisten tulisi tehdä valintansa ennen palveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen aloittamista eikä enää sen aikana.
- Vapaaehtoiseen asepalvelukseen määrättyjen naisten mahdollisuudesta keskeyttää asepalvelus 45 vrk:n kuluessa palveluksen aloittamisesta.
  - Nykyisin säädöksessä oleva mahdollisuus keskeyttää naisten vapaaehtoinen asepalvelus tulisi poistaa kokonaan tai vaihtoehtoisesti lyhentää keskeyttämisaikaa esimerkiksi 7 tai 14 vuorokauteen.
- Monikansalaisuuteen tai kaksoiskansalaisuuteen liittyvän säännösten tarkistaminen kehittämistyön yhteydessä.

Jyrki Lukkarinen
Puheenjohtaja

Jaakko Levä
Pääluottamus mies